

Francesc de Carreras

Inútil, buida i mal tramitada

La reforma de l'article 135 de la Constitució, empresa pel PSOE i el PP en ple agost i per sorpresa, és jurídicament inútil i buida, a més d'estar parlamentàriament mal tramitada.

La reforma és inútil perquè les seves finalitats ja es poden assolir amb la legislació vigent, tant estatal com europea. La llei d'Estabilitat Pressupostària estableix límits detallats al deute públic i al dèficit. Si calia retocar algun aspecte n'hi havia prou amb canviar aquesta llei, no feia falta reformar la Constitució. Així mateix, ben bé des del 1997, la legislació de la Unió Europea, d'aplicació directa als estats membres, també estableix límits al seu endeutament. I per si feia falta alguna cosa més, una sentència recent del Tribunal Constitucional, aprovada el passat 20 de juliol, justificava constitucionalment les competències de l'Estat per establir límits a l'endeutament de totes les administracions públiques, també les autonòmiques i locals.

Per tant, no hi havia cap urgència per fer un canvi constitucional: l'Estat ja té total capacitat per regular aquesta matèria, sotmès sempre, sens dubte, a la legislació europea. Ara bé, si es volia establir una barrera constitucional que impedisís l'actuació irresponsable de governs i parlaments, i això s'havia de fer ja per tranquil·litzar les institucions europees, n'hi havia prou amb establir un compromís entre el PSOE i el PP perquè, després de les eleccions, iniciessin una reforma constitucional.

Però, a més, la proposta de reforma de l'article 135, malgrat ser un text extens, està gairebé buit de contingut: estableix proclamacions retòriques d'escassa efectivitat (apartat 1), remet a la legislació europea (apartats 2 i 3), manté els preceptes constitucionals actuals (apartat 3), recull el que ja estableix la jurispru-

dència del TC (apartat 6) o reexpedeix a una futura llei orgànica l'element central del que es pretén regular (apartats 2 i 5). A més, entre les excepcions que permeten depassar els límits de deute, es preveu la situació de recessió econòmica, una esletxa per la qual es poden arribar a desnaturalitzar tots els altres objectius. Finalment, encara que la llei orgànica s'ha d'aprovar abans del 30 de juny del 2012, el límit al dèficit estructural no entra en vigor fins al 2020, i podrà ser revisat, segons l'acord PSOE-PP, el 2015 i el 2018. Tot plegat un prodigi de vague-

la Constitució mitjançant aquest procediment?

En qualsevol cas, va ser utilitzat en l'anterior i única reforma constitucional, amb l'acord de tots els grups parlamentaris, perquè responia al criteri de simplicitat: només calia intercalar els termes "i passiu" en l'article 13.2, per adequar la Constitució al tractat de Maastricht. És obvi, en aquest cas, que no es compleixen cap dels dos pressupostos: ni la naturalesa ni la simplicitat. Per tant, el procediment no sembla constitucionalment adequat, la qual cosa pot afectar,

d'acord amb reiterada jurisprudència (de la STC 99/1987 a la STC 103/2008), la constitucionalitat de la reforma. A més, l'article 155 del reglament del Senat dona per fet que es poden esmenar els articles del projecte de reforma constitucional, amb la qual cosa s'exclou tàcitament el procediment de lectura única. Tot això hauria de fer reflexionar la direcció de les cambres: no es pot dur a terme una reforma constitucional amb dubtes fundats d'inconstitucionalitat.

Però les presses sempre són males conselleres i les reformes constitucionals, independentment de si s'està d'acord o no amb la qüestió de fons, s'han de fer

amb consens i respectant les normes. Aquest era l'esperit de l'acord del Consell de Ministres del 4 de març del 2005, quan es va demanar un informe al Consell d'Estat sobre una altra reforma constitucional. D'una banda, deia l'acord, és necessari que "les alternatives proposades hagin estat prou madurades i siguin conseqüència d'un diàleg sostingut i serè entre les forces polítiques i amb la societat". D'una altra, "és condició imprescindible que les reformes es duguin a terme respectant escrupolosament els mecanismes establerts en la Constitució, ja que el respecte a les regles i als procediments prefigurats forma part de l'essència mateixa de la democràcia". Res a veure, doncs, amb l'esperit des del qual s'aborda la reforma actual.●

JAVIER AGUILAR

tat i indeterminació: de debò aquesta reforma donarà seguretat a les institucions europees i als mercats financers?

Finalment, el procediment legislatiu de lectura única pel qual es tramita la reforma fa que entrem decididament en les arenes movedisses de la inconstitucionalitat. Es tracta d'un procediment legislatiu excepcional: el projecte no pot ser objecte d'esmenes en l'articulat, sinó només en la globalitat del text, i no està sotmès al tràmit de comissió, sinó que es presenta directament al ple. En definitiva, pràcticament no es debat. D'acord amb els preceptes que el regulen als reglaments del Congrés (article 150) i del Senat (article 129), només es pot utilitzar quan ho permetin la naturalesa o la simplicitat del seu text. Es pot reformar